

Prima instanță: judecătoria Bălți (jud.A. Vrînceanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. T. Duca, E. Grumeza, S. Procopciuc)

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Sudzucker Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 30 octombrie 2015 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Sudzucker Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Biroului Vamal Bălți cu privire la contestarea actelor administrative,

c o n s t a t ă :

La data de 16 mai 2013, ÎM “Sudzucker Moldova” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Bălți solicitând anularea actului de audit post-vămuire nr.06/13 din 04 martie 2013 și a deciziilor de regularizare întocmite ca urmare a auditului post-vămuire, emis de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Bălți.

În susținerea depunerii în termen a cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că la data de 10 aprilie 2013 a recepționat la sediul societății răspunsul la cererea prealabilă.

Menționează că, cererea de chemare în judecată, rezultând din prevederile art. 17 alin. 1 lit. (a) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, urmează a fi depusă în termen de 30 zile, adică până la 10 mai 2013. Însă, din motiv că data de 10 mai 2013 a fost declarată zi de odihnă, cererea de chemare în judecată urma a fi depusă până la data de 14 mai 2013 inclusiv - prima zi lucrătoare.

Susține că, termenul de 30 de zile curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Concomitent, indică că în baza art. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 123 din 14 februarie 2013, privind zilele de odihnă în anul 2013, zilele de 10 mai, 26 august și 25 decembrie au fost declarate zile de odihnă, iar zilele de 18 mai, 17 august și 14 decembrie au fost declarate zile lucrătoare. În conformitate cu art. 112 alin. (2) Cod

de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

În motivarea cererii de chemare în judecată, în fapt, reclamantul a invocat că în perioada 28 februarie 2013 – 04 martie 2013, inspectorii Antolie Lupu și Ghenadii Leșan din cadrul serviciului audit post-vămuire, secția control a Biroului Vamal Bălți, au efectuat la ÎM „Sudzucker Moldova” SA controlul audit post-vămuire.

Afirmă că, în rezultatul controlului s-a întocmit actul de audit post-vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013, conform căruia s-a menționat că importul temporar a automacaralei urma să fie plasat în regim vamal „admitere temporară”, regim vamal, IM 5, regim extensiv 54, care prevede suspendarea parțială de la plata drepturilor de import.

Declară că, în consecință că au fost întocmite decizii de regularizare prin care a fost calculată sumă totală a drepturilor de import/export în mărime de 235086,91 lei, ce urmează a fi încasată de la plătitorul vamal ÎM „Sudzucker Moldova” SA.

Precizează că, la data de 11 martie 2013 în adresa Serviciului Vamal, Biroul Vamal Bălți a fost expediată cererea prealabilă, prin care a fost solicitată anularea Actului de audit post - vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013 și a deciziilor de regularizare întocmite ca rezultat a auditului post-vămuire, deoarece admiterea temporară a automacaralei a avut loc în conformitate cu legislația vamală în vigoare indicată în autorizații.

Remarcă că, la data de 10 aprilie 2013 în adresa societății a parvenit răspunsul Biroului Vamal Bălți, conform căruia s-a menționat că cererea prealabilă nu se acceptă, fără a fi explicate motivele.

Indică că, societatea nu este de acord cu rezultatele auditului post-vămuire, deoarece în conformitate cu prevederile pct. 245 al Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, pentru autorizarea plasării mărfurilor în regim vamal de admitere temporară, este necesară depunerea cererii de către solicitant la organul vamal la care se prezintă mărfurile pentru vămuire. Astfel, organul vamal eliberează autorizația de admitere temporară, care cuprinde toate elementele privind utilizarea mărfurilor.

Argumentează că, aceste prevederi au fost respectate exact de către societate.

Notează că, din pct. 3 al autorizațiilor de admitere temporară a automacaralei nr. ADMTEMP201090070002882 din 21 mai 2010, ADMTEMP201190070004203 din 27 aprilie 2011, ADMTEMP201290070005594 din 21 martie 2012, eliberate în modul corespunzător de către organul vamal, rezultă că temeiul legal pentru solicitarea regimului îl constituie art. 70 Cod vamal și pct. 260, 261 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova.

În acest sens, relevă că, art. 70 Codul vamal reglementează utilizarea sistemului de suspendare totală în cadrul regimului de admitere temporară, ci nu sistemul de suspendare parțială. De asemenea, pct. 260 și 261 al Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 prevăd plasarea

mijloacelor de transport în regim de admitere temporară cu suspendare totală de la plata creaturilor de import.

Prin hotărârea din 03 iunie 2015 a judecătorei Bălți s-a anulat ca fiind ilegal Actul de audit post-vămuire nr.06/13 din 04 martie 2013 și deciziile de regularizare din 21 martie 2013 întocmite ca rezultat a auditului post-vămuire.

Prin decizia din 30 octombrie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel depusă de Biroul Vamal Bălți; s-a casat integral hotărârea din 03 iunie 2015 a judecătorei Bălți și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Sudzucker Moldova” SA împotriva Biroului Vamal Bălți cu privire la contestarea actelor administrative.

La data de 17 februarie 2016, ÎM „Sudzucker Moldova” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2015 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel a adoptat decizia cu încălcarea normelor de drept material.

Menționează că, constatările/aprecierile instanței de apel, privitor la normele juridice aplicabile speței și corectitudinea aplicării de către Biroul Vamal Bălți a prevederilor pct. 244 al Hotărârii Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova și toate concluziile instanței de apel ce au rezultat din aceste constatări, ce a determinat soluția exprimată în decizia recurată, le consideră eronate, neîntemeiate și contradictorii.

Accentuează că, motivul de fapt invocat de Biroul Vamal Bălți în Actul audit post-vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013, în rezultatul căruia au fost emise deciziile de regularizare și societatea a fost obligată la plata drepturilor de import/export, a constituit neîncadrarea automacaralei în lista mărfurilor, prevăzute în pct. 229 - 243 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al RM, a căror plasare în regim de admitere temporară este cu suspendare totală de la plata drepturilor de import, fiind invocat ca temei de drept pct. 244 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005.

Susține că, atât pct. pct. 229 - 243, cât și pct. 244 sunt parte a Secțiunii 7 subsecțiunile 1, 2 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 - admiterea temporară de mărfuri, altele decât mijloacele de transport și reglementează admiterea temporară de mărfuri, altele decât mijloacele de transport.

Precizează că, admiterea temporară a mijloacelor de transport este reglementată de pct. pct. 260-263 ale Secțiunii 8, subsecțiunea 1 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005-admiterea temporară a mijloacelor de transport, ceea ce profilează că mijloacele de transport nu sunt prevăzute în lista mărfurilor incluse în pct. pct. 229 - 243 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005.

Reiterează că, pct. 260 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 prevede că mijloacele de transport menționate la secțiunile A-D, precum și bunurile de la secțiunile E-G pot fi introduse pe teritoriul Republicii Moldova în regim de admitere temporară cu suspendare totală de la plata drepturilor de import.

În acest sens, specifică că pct. 260 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 contrazice constatarea instanței de apel precum că regimul vamal de admitere temporară cu suspendarea totală de la plata drepturilor de import este aplicabil doar în privința bunurilor indicate la pct. pct. 229 - 243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, ceea ce indică la faptul că instanța de apel eronat a determinat normele de drept aplicabile speței, precum și confirmă temeinicia și legalitatea pretențiilor, argumentele invocate în susținerea acestora.

Concomitent declară că, pct. 260 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 indică nemijlocit la aplicarea neîntemeiată și abuzivă de către Biroul Vamal Bălți a prevederilor pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 la întocmirea Actului nr. 01/13 din 04.03.2013, ce a avut ca consecință emiterea deciziilor de regularizare și obligarea la plata drepturilor de import/export.

În opinia sa, normele aplicate de organul vamal la întocmirea Actului 01/13 din 04 martie 2013, în rezultatul căruia s-au emis deciziile de regularizare, sunt improprii speței, ceea ce se confirmă prin conținutul autorizațiilor de admitere temporară, eliberate de Biroul Vamal Bălți.

Conform pct. 3 din autorizațiile de admitere temporară nr. ADMTEMP 201090070002882 din 21 mai 2010, nr. ADMTEMP 201190070004203 din 27 aprilie 2011, nr. ADMTEMP 201290070005594 din 21 martie 2012, temeiul legal pentru solicitarea regimului, invocat de Biroul vamal Bălți este art. 70 Cod vamal și pct. 260 - 261 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, norme juridice invocate de ei și reținute de prima instanță.

Consideră că, este neîntemeiată și eronată aprecierea instanței de apel precum că pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 are aplicabilitate generală și se extinde asupra normei prevăzute la pct. 261 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, deoarece normele respective fac parte din secțiuni diferite și reglementează distinct cazurile și condițiile de admiterea temporară a mărfurilor, altele decât mijloacele de transport și a mijloacelor de transport. Nici o prevedere a Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 nu indică direct sau indirect la extinderea aplicabilității normei prevăzute la pct. 244.

Remarcă că, instanța de apel menționează că pct. 229 - 243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 prevede exhaustiv mărfurile, cazurile și condițiile în care regimul vamal de admitere temporară poate fi utilizat cu suspendare totală de drepturile de import, constatare din care ar rezulta, în opinia sa, că doar mărfurile indicate la pct. pct. 229 - 243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, pot fi plasate în regim de admitere temporară cu suspendarea totală de la plata drepturilor de import. Însă, concomitent instanța de apel invocă nerespectarea condițiilor cumulative prevăzute la pct. 261 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, adică instanța de apel ar consimți că și alte bunuri, decât cele indicate la pct. 229 - 243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, și anume mijloace de transport și bunurile indicate la pct. 261 - 271 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, pot fi

plasate în regim de admitere temporară cu suspendarea totală de la plata drepturilor de import.

Constatarea/aprecierea instanței de apel precum că ÎM „Sudzucker Moldova”SA nu a cumulat condițiile prevăzute la art. 261 alin. (3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru a beneficia de suspendare totală de la plata drepturilor de import, o consideră eronată, neîntemeiată și neprobată.

În acest sens, indică că instanța de apel evită să indice care condiție sau condiții nu au fost îndeplinite, prin ce manifestă neîndeplinirea condițiilor și care probe dovedesc această pretinsă împrejurare, avînd doar caracter declarativ, neprobat această constatare.

Relevă că, rezultînd din prevederile art. 24 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la materialele cauzei se constată neprezentarea de către Biroul Vamal Bălți a cărorva probe care ar confirma nerespectarea condițiilor prevăzute de pct. 261 alin. (3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, fapt ce impune o neclaritate a concluziei instanței de apel, circumstanța determinantă în acest sens.

Menționează că, nu mai puțin important este și faptul că motivul întocmirii Actului nr. 06/13 din 04 martie 2013 și emiterii deciziilor de regularizare ca urmare a controlului audit post-vămii, a constituit neîncadrarea automacaralei în lista bunurilor prevăzute la pct. 229-243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, fiind invocat ca temei pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 și nu pretinsa respectare a condițiilor stipulate în pct. 261 alin. (3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, cum invocă Biroul Vamal Bălți în cererea de apel și se constată în decizia recurată.

Precizează că, doar la faza examinării pricinii în instanța de apel, Biroul vamal Bălți renunță la argumentele/motivele/temeiurile indicate în Actul nr. 06/13 din 04 martie 2013, ce a stat la baza emiterii deciziilor de regularizare și pe care insista în prima instanță (neîncadrarea automacaralei în lista bunurilor prevăzute la pct. 229-243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 și doar în cererea de apel invocă deja alte motive de fapt și temeiuri de drept și anume nerespectarea condițiilor cumulative, prevăzute la pct. 261 alin. (3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, fără însă a proba această circumstanță.

Consemnează că, contestînd în ordinea contenciosului administrativ Actul nr. 06/13 din 04 martie 2013 și deciziile de regularizare emise ca urmare a auditului post-vămii și-au prezentat poziția/dezacordul cu motivele de fapt și temeiurile de drept indicate în actele respective și, în opinia sa, nu are pentru ce să dovedească respectarea sau executarea întocmai a prevederilor pct. 261 alin. (3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, deoarece asemenea motive și temeiuri nu au fost invocate de organul vamal.

Notează că, instanța de apel urma să verifice legalitatea hotărîrii primei instanțe și indirect legalitatea și temeinicia Actului nr. 06/13 din 04 martie 2013, ce a stat la baza emiterii deciziilor de regularizare ca urmare a controlului audit post-vămii și obligarea la plata drepturilor de import/export în sumă cumulativă de

235086,91 lei, prin prisma motivelor de fapt și temeiurilor de drept invocate de Biroul Vamal Bălți în actele respective.

Consideră că, instanța de apel a admis încălcarea normelor de drept material, prin aplicarea unei norme care nu trebuia să fie aplicată, deoarece nejustificat a determinat că normele aplicabile speței sunt cele prevăzute de dispozițiile pct. 229 - 243, 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, și nu doar.

Opinează că, instanța de apel a admis încălcarea normelor de drept material și prin interpretarea în mod eronat a legii, deoarece neîntemeiat a extins aplicabilitatea normei prevăzute de pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 și asupra normei prevăzute la pct. 261 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005.

Afirmă că, jurisprudența Curții Supreme de Justiție relevă că „se va considera drept încălcare esențială sau aplicare eronată a normelor de drept material situațiile în care instanța a aplicat o lege care nu trebuia aplicată. E situația în care instanța aplică o normă juridică care este străină de situația de fapt existentă în cazul dedus judecării (spre exemplu, s-au încălcat principiile noțiunii normelor juridice în timp, spațiu sau asupra persoanelor, s-a soluționat greșit conflictul dintre normele cuprinse în diferite acte normative; c) a interpretat în mod eronat legea. Acest temei devine incident în cazul în care normei juridice i s-a atribuit un mai mare grad de abstracție sau aceasta suscită îndoieli la aplicare, iar instanța, aplicînd norma respectivă, a extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers - a exclus ipoteze concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă.”

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curtii de Apel Bălți a fost adoptată la data de 30 octombrie 2015, iar ÎM „Sudzucker Moldova” SA a declarat recurs la data de 17 februarie 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 24 decembrie 2015, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.144), iar la data de 30 decembrie 2015 a fost recepționată de către ÎM „Sudzucker Moldova” SA, conform avizului de recepție (Vol. II, f.d.146).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de ÎM „Sudzucker Moldova” SA la data de 17 februarie 2016, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și

procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de ÎM „Sudzucker Moldova” SA și va casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Rezultând din prevederile legale enunțate supra, precum și din dispozițiile art. 2 și art. 3 ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actul administrativ cu caracter normativ sau individual; contractul administrativ; nesoluționarea în termenul legal al unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată atât în art. 2 al Legii contenciosului administrativ, cât și în Rezoluția (77) 31 cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Conform acestor reglementări, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Conform art. 14 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel. În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel. Termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) nu se extinde asupra actului administrativ cu caracter normativ.

Conform art. 15 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prealabilă se examinează de către organul emitent sau ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiționarului dacă legislația nu prevede altfel.

Conform art. 16 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la

cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

Conform art. 26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 04 martie 2013 a fost întocmit de către inspectorii serviciului audit post-vămuire, secția control ulterior a Biroului Vamal Bălți, Actul de audit post-vămuire nr. 06/13 în privința ÎM „Sudzucker Moldova” SA, ca rezultat al controlului audit post-vămuire tematic, efectuat conform Codului vamal și Ordinului de control nr. 517 din 27 februarie 2013, în perioada 28 februarie 2013 - 04 martie 2013, privind verificarea declarațiilor vamale în detaliu cu regim vamal de admitere temporară, regimul extensiv 53, care prevede suspendarea totală de plata drepturilor de import pe perioada anilor 2010-2012 (Vol. I, f.d.36-39).

Conform actului de audit post-vămuire s-a constatat că în urma verificării declarațiilor vamale în detaliu cu regim „admitere temporară” (regim vamal, IM 5, regim extensiv 53, care prevede suspendarea totală de la plata drepturilor de import), ÎM „Sudzucker Moldova” SA a importat în perioada 2010-2012 de la SC „Deme Macarale” SRL, România, automacara pe pneuri cu accesorii, uzată, conform contractelor comerciale de import-export nr. 55 din 20 aprilie 2010, nr.49 din 11 aprilie 2011, nr.18 din 12 martie 2012, contractelor de prestare de servicii nr. 49 din 20 aprilie 2010, nr. 50 din 11 aprilie 2011, nr. 17 din 12 martie 2012 și autorizațiilor nr. ADMTEMP 201090070002882 din 21 mai 2010, nr. ADMTEMP 201190070004203 din 27 aprilie 2011, nr. ADMTEMP 201290070005594 din 21 martie 2012, eliberate de biroul vamal Bălți, care ulterior au fost reexportate (Vol. I, f.d.37).

Conform prevederilor pct. 244 al Hotărârii Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, importul temporar a automacaralei urma să fie plasat în regim vamal „admitere temporară” (regim vamal,

IM 5, regim extensiv 54, care prevede suspendarea parțială de la plata drepturilor de import) (Vol. I, f.d.38).

Conform aceluiași act s-a concluzionat, că rezultând din prevederile art. 71 alin.(2) Cod vamal, la momentul reexportului era necesar de calculat taxa vamală în mărime de 5 %, pentru fiecare lună calendaristică sau fracție de lună în care mărfurile au fost plasate sub regimul vamal de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import, din valoarea taxei vamale care ar fi trebuit să fie plătită pentru mărfurile menționate dacă ar fi fost puse în liberă circulație la data la care au fost plasate sub regimul de admitere temporară (Vol.I, f.d.39).

Colegiul notează că actul de audit post-vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013 a fost prezentat spre cunoștință ÎM „Sudzucker Moldova” SA la data de 18 martie 2013, ceea ce se atestă prin semnătură și ștampila reclamantului, specificând că nu este de acord (Vol. I, f.d.39).

Prin decizia de regularizare nr. 32 din 21 martie 2013 s-a dispus, rezultând din prevederile art. 71 Cod vamal și art. art. 244 al Hotărîrii Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, spre restituire a drepturilor de import/export suma de 40107, 45 lei (Vol.I, f.d.46).

Prin decizia de regularizare nr. 33 din 21 martie 2013 s-a dispus, rezultând din prevederile art. 71 Cod vamal și pct. 244 al Hotărîrii Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, spre restituire a drepturilor de import/export suma de 52842, 78 lei (Vol.I, f.d.104).

Prin decizia de regularizare nr. 34 din 21 martie 2013 s-a dispus, rezultând din prevederile art. 71 Cod vamal și pct. 244 al Hotărîrii Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, spre restituire a drepturilor de import/export suma de 142136, 68 lei (Vol.I, f.d.152).

Concomitent, Colegiul remarcă că din Autorizațiile de admitere temporară nr. ADMTEMP 201190070004203 din 27 aprilie 2011, nr. ADMTEMP 201290070005594 din 21 martie 2012, rezultă că temeiul legal pentru solicitarea regimului pentru automacaraua pe pneuri cu accesorii, uzată, marca DEMAG tip AC 250-1; caroseria WMG 6315725Z000024, a.f. 2005, constituie art. 70 Cod vamal, pct.260 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova (Vol.I, f.d.51, 107).

Din Autorizația de admitere temporară nr. ADMTEMP 201090070002882 din 21 mai 2010, de asemenea, rezultă că temeiul legal pentru solicitarea regimului pentru automacaraua pe pneuri cu accesorii, uzată, marca LIEBHERR tip LTM 1500-8.1, constituie art. 70 Cod vamal, pct.260 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova (Vol.I, f.d.161).

Astfel, conform art. 70 Cod vamal, cazurile și condițiile în care regimul vamal de admitere temporară poate fi utilizat cu suspendare totală de drepturile de import se stabilesc în conformitate cu legislația națională și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte. Pot fi plasate în regim de admitere temporară cu

suspendare totală de drepturile de import, fără constituirea unei garanții care să acopere integral cuantumul drepturilor de import, mijloacele de transport străine care fac obiectul unor tratate internaționale bilaterale sau multilaterale la care Republica Moldova este parte, introduse cu scopul realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform pct. 260 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, mijloacele de transport menționate la secțiunile A-D, precum și bunurile de la secțiunile E-G pot fi introduse pe teritoriul Republicii Moldova în regim de admitere temporară cu suspendare totală de la plata drepturilor de import și cu scutire de la obligația depunerii declarației vamale. Acestea nu pot fi vîndute, închiriate sau subînchiriate ori date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decît cu acordul organului vamal, după plata drepturilor de import și îndeplinirea formalităților vamale de punere în liberă circulație, cu excepția derogărilor prevăzute de prezenta secțiune.

Atunci cînd se constată că există riscul neîndeplinirii obligației de reexport ori a condițiilor stabilite pentru admiterea temporară a mijloacelor de transport, organul vamal poate solicita titularului operațiunii obținerea unei autorizații în acest sens, depunerea unei declarații vamale, precum și constituirea unei garanții care să acopere plata obligației vamale.

Conform pct. 261 alin. (1)-(6) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, regimul de admitere temporară se aplică vehiculelor rutiere pentru uz comercial. În sensul prezentului punct, vehiculele reprezintă toate tipurile de vehicule rutiere și toate tipurile de remorci care pot fi atașate la acestea. Plasarea în regim de admitere temporară menționată la alin.(1) se acordă cu condiția ca vehiculele să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: a) să fie introduse de către o persoană nerezidentă sau de către un reprezentant al său; b) să fie folosite în scopuri comerciale de către această persoană sau de un reprezentant al său; c) să fie înmatriculate în afara teritoriului Republicii Moldova pe numele unei persoane stabilite în afara acestui teritoriu. Totuși, în cazul în care vehiculele nu sînt înmatriculate, condiția de mai sus se consideră îndeplinită dacă vehiculele respective aparțin unei persoane nerezidente; și d) să fie folosite exclusiv pentru transportul care începe sau se încheie în afara teritoriului Republicii Moldova. Atunci cînd o remorcă înmatriculată în străinătate este atașată unui vehicul cu motor înmatriculat în Republica Moldova, regimul de admitere temporară poate fi acordat chiar dacă nu sînt îndeplinite condițiile stabilite la alin.(3) lit.a) și b). Vehiculele menționate la alin.(1) pot rămîne pe teritoriul Republicii Moldova cu respectarea condițiilor stabilite la alin.(3) pe perioada necesară efectuării operațiunilor pentru care se solicită introducerea temporară. În această perioadă pot fi efectuate operațiuni cum ar fi transportul, îmbarcarea și debarcarea pasagerilor, transportul, încărcarea și descărcarea mărfurilor, precum și eventuale lucrări de întreținere. În scopul aplicării alin. (3) lit. a) și b), persoanele care acționează în numele unei

persoane nerezidente trebuie autorizate în mod corespunzător de către persoana respectivă.

Colegiul apreciază ca fiind justă concluzia primei instanțe privind temeinicia acțiunii înaintate, deoarece ipoteza Biroului Vamal Bălți precum că automacaraua menționată în autorizația de admitere temporară nu este inclusă în lista bunurilor care pot fi plasate în regim de admitere temporară cu suspendare totală de la plata drepturilor de import, rezultând din prevederile Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, este neîntemeiată.

În acest sens, Colegiul notează că Biroul Vamal Bălți în Actul de audit post-vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013 a invocat prevederile pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova.

Conform pct. 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, pentru bunurile care nu se încadrează în prevederile pct. pct. 229-243, regimul de admitere temporară se acordă cu suspendarea parțială de la plata drepturilor de import. Regimul de admitere temporară cu suspendare parțială de la plata drepturilor de import se acordă numai cu garantarea acestora. Drepturile de import se determină astfel încît să acopere o eventuală obligație vamală care ar putea apărea pe durata derulării regimului vamal. Regimul de admitere temporară cu suspendare parțială a drepturilor de import nu se poate acorda produselor și mărfurilor consumabile, care pot fi introduse în țară numai în regim de import.

În contextul normei precitate, Colegiul remarcă că mijloacele de transport nu se regăsesc în pct. pct. 229-243, Secțiunea 7 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, deoarece această secțiune prevede admiterea temporară de mărfuri, altele decît mijloacele de transport.

Prin urmare, automacaraua în speță nu face parte din categoria mărfurilor prevăzute în pct. pct.229-243 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 și nici nu putea fi pusă în regimul de admitere temporară cu suspendare totală de drepturile de import, rezultând din normele enunțate supra, fapt corect apreciat și de prima instanță.

În consecință, Colegiul consideră corectă aprecierea primei instanțe precum că admiterea temporară a mijloacelor de transport este reglementată de Secțiunea 8, Subsecțiunea 1, pct. pct. 260-263 al al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, ceea ce denotă suplimentar că invocarea de către pîrît a prevederilor pct. pct. 229-243, 244, Secțiunea 7 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 este neîntemeiată.

Cu referire la concluzia instanței de apel precum că ÎM „Sudzucker Moldova” SA pentru a beneficia de regimul de admitere temporară cu suspendare totală a drepturilor de import urma să întrunească cumulativ condițiile stipulate în pct. 261 alin.(3) al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, Colegiul menționează că instanța de apel a generalizat dispoziția normei date, însă nu a specificat care condiție nu este îndeplinită de către ÎM „Sudzucker Moldova” SA.

De asemenea, Colegiul precizează că pîrîtul, rezultînd din prevederile art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la fel, nu a prezentat careva probe în acest sens, doar că a generalizat că în viziunea specialiștilor din domeniul audit post vămuire aceste condiții nu au fost respectate cumulativ.

Cu referire la concluzia instanței de apel precum că în rezultatul controlului efectuat de Biroul Vamal Bălți s-a constatat că importul temporar al automacaralei urma să fie plasat în regim „admitere temporară” (regim vamal, IM 5, regim extensiv 53, care prevede suspendarea totală de la plata drepturilor de import), Colegiul relevă că instanța de apel a rezultat exclusiv din poziția pîrîtului, fără a supune aprecierii și argumentele reclamantului.

În acest sens, Colegiul reiterează prevederile art. 202¹ alin.(1)-(4) Cod vamal care statuează că auditul postvămuire este o formă de control vamal ulterior, care are drept scop verificarea respectării legislației în vigoare de către persoanele stabilite în Republica Moldova la momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova și plasării acestora sub o destinație vamală. Auditului postvămuire pot fi supuse persoanele implicate direct sau indirect, cu titlu profesional, în operațiunile supuse auditului postvămuire sau persoanele care dispun de documentele și datele respective din motive profesionale. Auditul postvămuire este efectuat de organele vamale conform competențelor teritoriale, planificat sau inopinat. Pentru exercitarea auditului postvămuire, în termenul prevăzut la art.202⁵ alin.(2) după acordarea liberului de vamă, pentru a se asigura de exactitatea informațiilor furnizate în declarația vamală sau în declarația sumară, organele vamale verifică toate documentele și datele care se referă la operațiunile privind mărfurile în cauză sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare implicînd aceste mărfuri. Organele vamale pot să examineze aceste mărfuri și/sau să preleveze eșantioane, dacă este încă posibil să se efectueze o asemenea verificare sau prelevare. În procesul auditului postvămuire, organul vamal este obligat să identifice și să examineze imparțial toate faptele și circumstanțele ce au tangență cu trecerea mărfurilor peste frontiera vamală și plasarea acestora într-o destinație vamală.

În contextul normei precitate, Colegiul decelează că organul vamal este obligat să identifice și să examineze imparțial toate faptele și circumstanțele ce au tangență cu trecerea mărfurilor peste frontiera vamală și plasarea acestora într-o destinație vamală, ceea ce la caz nu s-a respectat.

Mai mult, Colegiul reliează că din autorizațiile de admitere temporară se profilează că temeiul legal pentru solicitarea regimului pentru automacara constituie art. 70 Cod vamal, pct.260 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova.

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că pîrîtul urma să ia în considerare și aceste aspecte, însă pîrîtul a eludat prevederile legale ce reglemntează auditul postvămuire și a concluzionat rezultînd din prevederile pct. pct.229-243, 244 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, care nu sunt aplicabile speței date.

Tot aici, este de menționat că careva argumente și probe în inaplicabilitatea prevederilor art. 70 Cod vamal și pct. 260 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, invocate ca temei legal conform autorizațiilor de admitere temporară de ÎM „Sudzucker Moldova” SA, nu au fost prezentate de către pîrît, iar instanța de apel a rezultat din poziția pîrîtilui.

Colegiul relevă că Biroul Vamal Bălți a invocat în actul său de audit post-vămuire prevederile art. 71 alin.(2) Cod vamal.

Conform art. 71 Cod vamal, mărfurile aflate în proprietatea unei persoane străine ce nu corespund prevederilor art.70 pot fi plasate, în vederea admiterii temporare, numai sub regimul de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import. Cuantumul taxei vamale aferente mărfurilor plasate sub regimul vamal de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import se stabilește la 5%, pentru fiecare lună calendaristică sau fracție de lună în care mărfurile au fost plasate sub regimul vamal de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import, din valoarea taxei vamale care ar fi trebuit să fie plătită pentru mărfurile menționate dacă ar fi fost puse în liberă circulație la data la care au fost plasate sub regimul de admitere temporară. Încasarea taxei vamale stabilite se va face la încheierea regimului, ținîndu-se seama de cursul oficial al leului moldovenesc la această dată, pentru toată perioada de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import, fără a putea depăși cuantumul datorat în cazul în care ar fi importate aceleași mărfuri.

În consecință, Colegiul reiterează că aplicarea prevederilor art. 71 alin.(2) Cod vamal are loc ca urmare a inaplicabilității art. 70 Cod vamal, pe cînd, la caz, nu a fost confirmat acest aspect.

Concomitent, Colegiul indică că instanța de apel, rezultînd din prevederile art. 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, urma să verifice în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Respectiv, instanța de apel urma să determine aceste aspecte prin prisma argumentelor invocate de părți și normele aplicabile speței în raport cu circumstanțele pricinii, care în consecință nu constituie decît verificarea sub aspectul legalității a actului contestat-obiectul acțiunii, argument invocat și de recurent, ceea ce la caz a fost eludat.

Colegiul reiterează că prima instanță corect a constatat temeinicia acțiunii, în condițiile cînd alte probe care să ateste contrariul, rezultînd din prevederile art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ, pîrîtul nu a prezentat.

Conform art. 127¹³ alin.(1) Cod vamal, decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției obligației vamale și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal.

Pornind de la premisa că ilegalitatea actului de audit post-vămuire nr. 06/13 din 04 martie 2013 a fost confirmată, ca urmare se atestă și ilegalitatea deciziilor de regularizare nr. 32, 33, 34 din 21 martie 2013, întocmite în rezultatul controlului audit post-vămuire.

În consecință, Colegiul precizează că prima instanță corect a concluzionat asupra ilegalității actelor contestate rezultând din probele administrate la speță în raport cu circumstanțele pricinii și normele de drept material aplicabile speței date.

Totodată, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și avînd în vedere faptul că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, apreciind greșit circumstanțele de fapt, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Sudzucker Moldova” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia 30 octombrie 2015 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Sudzucker Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Biroului Vamal Bălți al Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, cu menținerea hotărîrii din 03 iunie 2015 a judecătoriei Bălți.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală